

Analiza nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj

Matić, Katarina

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Maritime Studies / Sveučilište u Splitu, Pomorski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:164:545212>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[Repository - Faculty of Maritime Studies - Split -
Repository - Faculty of Maritime Studies Split for
permanent storage and preservation of digital
resources of the institution](#)

**.SVEUČILIŠTE U SPLITU
POMORSKI FAKULTET U SPLITU**

KATARINA MATIĆ

**ANALIZA NEZAPOSLENOSTI U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

SPLIT, 2018.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
POMORSKI FAKULTET U SPLITU

STUDIJ: POMORSKI MENADŽMENT

ANALIZA NEZAPOSLENOSTI U
REPUBLICI HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

MENTOR:

doc. dr. sc. Ivan Peronja

KOMENTOR:

Luka Vukić, mag. ing.

STUDENT:

Katarina Matić

(MB:0171269266)

SPLIT, 2018.

SAŽETAK

Tema rada je analiza nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi istraživanja nezaposlenosti su otkriti uzroke i donijeti zaključke oko eventualnog rješenja problema ili njegovog smanjenja. Svrha ovog tada je napraviti podjelu nezaposlenosti kako bi se podaci što bolje obradili i analizirali. Nezaposlenost u Republici Hrvatskoj analizirana je prema geografskom položaju Republike Hrvatske, stupnju obrazovanja osoba i prema spolu i dobi osoba.

Većina korištenih izvora temelji se na podacima preuzetih sa stranica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za statistiku te podataka prikupljenih terenskim anketiranjem.

Ključne riječi: *nezaposlenost, analiza nezaposlenosti, posljedice nezaposlenosti*

ABSTRACT

The subject of the final thesis is the analysis of unemployment in the Republic of Croatia.

The aims of researching unemployment are: finding out the causes and draw a conclusion about eventually solution of the problem or its reduction. The purpose of this thesis is to make distribution of the unemployment so it could be processed and analysed. Unemployment in the Republic of Croatia is analysed by geographical position, by education level, sex and age of a person.

The most of the data are based on the data taken from the pages from HZZ-o, Croatian institute of statistics and on the data collected by opinion poll.

Key words: unemployment, analysis of unemployment, consequences of unemployment

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. DEFINICIJA NEZAPOSLENOSTI.....	2
2.1 MJERENJE NEZAPOSLENOSTI.....	4
3. PROBLEM NEZAPOSLENOSTI.....	5
4. POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI.....	7
4.1. EKONOMSKE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI.....	7
4.2. POLITIČKE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI.....	7
4.3. PSIHOLOŠKE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI.....	8
4.3.1. VARIJABLE KOJE POSREDUJU PRI UTJECAJU NEZAPOSLENOSTI NA PSIHOLOŠKO ZDRAVLJE.....	10
4.4. SOCIJALNE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI.....	11
4.4.1. „ODLJEV MOZGOVA“.....	11
5. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI U RH.....	13
5.1. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI PREMA GEOGRAFSKOM POLOŽAJU..	16
5.2. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI PREMA STUPNJU OBRAZOVANJA.....	22
5.3. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI PREMA SPOLU I DOBI.....	26
6. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI U GRADU SOLINU.....	28
6.1. ANALIZA PODATAKA DOBIVENIH ANKETIRANJEM.....	29
7. ZAKLJUČAK.....	36
LITERATURA.....	37
POPIS SLIKA.....	38
POPIS TABLICA.....	39
POPISKRATICA.....	40

1. UVOD

Tema ovog rada je analiza nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi istraživanja su što temeljitije prikupiti podatke o stopi nezaposlenosti kako bi se otkrili uzroci problema te donjeli zaključci oko njegovog rješavanja.

Rad je podijeljen u sedam poglavlja. U uvodnom poglavlju rada prikazana je tematika te su postavljeni ciljevi i svrha istraživanja.

U drugom poglavlju rada iznesena je definicija nezaposlenosti te je obrazloženo kako se ista mjeri i prati.

U trećem poglavlju izložen je glavni problem nezaposlenosti i smjernice kako bi se isti mogao smanjiti ili riješiti.

U četvrtom odlomku navedene su i opisane glavne posljedice nezaposlenosti. Posljedice nezaposlenosti dijele se na ekonomske, političke, psihološke i socijalne aspekte. Uz temeljito obrazloženje svake od navedene posljedice navedene su varijable koje utječu na zdravlje nezaposlene osobe. Spomenut je i definiran problem „odljeva mozgova“.

U petom poglavlju deskriptivno i numerički analizirana je nezaposlenost u Republici Hrvatskoj prema geografskom položaju, stupnju obrazovanja osoba te prema spolu i dobi osoba.

U šestom poglavlju deskriptivno i numerički su analizirane vrijednosti podataka prikupljeni terenskim istraživanjem u periodu od 20.05.-20.06.2018. godine na području grada Solina. Na uzorku od stotinu ispitanika prikupljeni su i obrađeni podaci čiji se rezultati detaljnije grafički i teorijski opisuju u istom poglavlju.

U poglavlju sedam dana su zaključna razmatranja do kojih se došlo u ovom radu te su opisane smjernice za moguće daljne istraživanje, kao i ograničenja u istraživanju.

2. DEFINICIJA NEZAPOSLENOSTI

S obzirom da je pojam nezaposlenosti vrlo kompleksan, međunarodna organizacija rada dala je preporuke za standardno definiranje nezaposlenosti.

Prema međunarodnoj standardnoj definiciji, nezaposlenost obuhvaća osobe starije od dobne granice određene za mjerenje ekonomski aktivnog stanovništva koje su tijekom promatranog razdoblja bile:[1]

- bez posla
- trenutno na raspolaganju za posao i
- u procesu traženja posla.[1]

Kriterij “bez posla” povlači razliku između “biti zaposlen” i “biti bez posla”.

“Bez posla” treba shvatiti kao potpunu odsutnost rada ili, preciznije, ne biti zaposlen tijekom razdoblja analiziranja. Smatrat će se da je osoba “bez posla”, ako nije radila tijekom razdoblja analiziranja (čak niti jedan sat), niti je bila privremeno odsutna s posla kako je to određeno definicijom zaposlenosti.

Svrha kriterija “bez posla” je osiguranje međusobne isključivosti zaposlenosti i nezaposlenosti, s tim da prilikom postupka klasificiranja zaposlenost ima prednost. Osobu se može klasificirati kao nezaposlenu samo onda ako je već ustanovljeno da nije zaposlena. Tako će osoba koja je bila angažirana na nekom povremenom poslu dok je tražila posao biti klasificirana kao zaposlena, unatoč tome što je istovremeno tražila posao. To je u skladu s pravilima prioriteta vezanim za okvir praćenja radne snage.

Ostala dva kriterija standardne definicije nezaposlenosti: “trenutna raspoloživost za rad” i “traženje posla” služe tome da se unutar stanovništva, koje nije zaposleno, mogu razlikovati nezaposlene osobe od onih osoba koje nisu ekonomski aktivne.[4]

Pod traženjem zaposlenja podrazumijeva se poduzimanje određenih koraka u točno određenom prošlom vremenu u cilju pronalaženja plaćenog zaposlenja ili samozapošljavanja.

Aktivni koraci u traženju posla, navedeni u standardnoj definiciji nezaposlenosti, obuhvaćaju sljedeće aktivnosti: [17]

- registriranje u državnoj ili privatnoj službi za zapošljavanje,
- molbu upućenu poslodavcu,
- pojavljivanje na radilištima, poljoprivrednim gospodarstvima, tvorničkim portama, tržnicama i sl.,
- davanje oglasa i javljanje na novinske oglase i natječaje,
- traženje pomoći prijatelja ili rođaka,
- traženje zemljišta, prostora, opreme ili strojeva za pokretanje vlastitog poduzeća,
- dogovaranje izvora financiranja,
- traženje dozvola itd. [17]

Općenito, da bi osoba opravdala kriterij traženja posla, dovoljno je dokazati da je poduzela barem jedan od aktivnih koraka.

Prema međunarodnim standardima osoba koja se smatra nezaposlenom mora biti raspoloživa za rad tijekom razdoblja promatranja što znači da, ako se pruži prilika za posao, mora biti spremna i sposobna za rad.

Dakle, za izračunati broj nezaposlenih osoba treba određeno vrijeme koje određujemo kao promatrano razdoblje. U određenom se razdoblju prati kretanje osoba u njihovom procesu traženja posla.

Nezaposlenom osobom se smatra ona osoba koja je ispunila sva tri uvjeta. Iznimka su osobe koje za vrijeme trajanja promatranog razdoblja pronašle i dogovorile posao, ali još uvijek nisu počeli s radom. Oni će se također smatrati nezaposlenim osobama jer su za vrijeme promatranog razdoblja bile dio neupotrebljive radne snage našeg gospodarstva.

Dobna granica u Republici Hrvatskoj je od 16-te do 65-te godine čovjekova života.

2.1. MJERENJE NEZAPOSLENOSTI

Dva su osnovna načina prikupljanja podataka o nezaposlenima. Prvi se odnosi na evidenciju nezaposlenih prijavljenih na zavodu za zapošljavanje, a drugi na periodično anketiranje uzoraka radne snage.

Uredi i službe zapošljavanja, osnovani u svrhu pomoći nezaposlenima, registriraju osobe koje traže zaposlenje, a poslodavcu daju podatke o raspoloživim radnicima. Nusproizvod ove službe je evidencija nezaposlenih koja služi kao izvor statističkih podataka o njihovom broju. [13]

Kod mjerenja nezaposlenosti postavljanje vremenske granice pri ocjenjivanju različitih kriterija standardne definicije nezaposlenosti je vrlo osjetljivo, jer može utjecati na točnost izmjerene nezaposlenosti.

Nepravilnosti i odstupanja koja se događaju tijekom mjerenja nezaposlenosti su osobe koje same traže posao pa stoga nisu prijavljene na zavodu za zapošljavanje ili u bilo kojoj agenciji koja nudi usluge pronalaska radnog mjesta ili prikupljanja podataka u svrhu prosljeđivanja istih poslodavcima. Provedena su mnoga istraživanja i ankete kako bi se izračunala nezaposlenost u određenom razdoblju. Mnogi od tih podataka dostupni su svim osobama na raznim internetskim stranicama.

Stopa nezaposlenosti je omjer broja nezaposlenih i ukupno raspoloživih resursa radne snage izražen kao postotak. Zbog svoje jasnoće i jednostavnosti je najčešće korištena mjera. [17]

Za izračun stope nezaposlenosti predložene su brojne promjene, ali se niti jedna od njih ne koristi kao univerzalni pokazatelj. Svaka se koristi u specifičnim slučajevima kako bi se postigla što veća preciznost prilikom izračunavanja.

Stopa nezaposlenosti koristi se kao ogledalo stanja gospodarstva i politike, te je mjerilo socijalnog stanja društva.

3. PROBLEM NEZAPOSLENOSTI

Nezaposlenost je rastući problem u svijetu. U Republici Hrvatskoj je horizontalni trend rasta.

Velika nezaposlenost nosi sa sobom čitav niz loših posljedica poput siromaštva, socijalne isključivosti, demografske krize, depresije, samoubojstva, odljeva mozgova i slično. Nezaposlenost uvelike utječe na gospodarstvo cijele zemlje. Ako ljudi nemaju novčana primanja tj. nezaposleni su, njihova kupovna moć je vrlo slaba. Nezaposlenost najviše pogađa mladu populaciju ljudi koju su završili školovanje i spremni su za ulazak na tržište rada. Nemogućnost pronalaska posla spriječava ih da se odvoje od roditelja i započnu samostalan život. Mlade osobe time gube samopoštovanje i volju. Uvide da njihova diploma na tržištu rada ne vrijedi uloženi trud, jer poslovi koji im se nude i koji su im dostupni mogu obavljati i bez diplome.

Poznati ekonomičar Adam Smith koji je poticao rad i u svojim knjigama opisivao kako bi rad trebao izgledati i koja je uloga države u pogledu tog istog rada rekao je: *„Pod „životnim nužnostima“ ne podrazumijevam samo uvjete koji su nužno potrebni za život nego i stvari za koje čak i običaji neke zemlje drže da je časnim ljudima iz najnižih slojeva nepristojno živjeti bez njih. Primjerice, platnena košulja nije nužna za život. Grci i Rimljani živjeli su vrlo udobno iako nisu poznavali pamuk. No u današnje vrijeme, u većem dijelu Europe, pošten radnik bi se stidio pojaviti u javnosti bez platnene košulje, jer bi njezin nedostatak obilježavao onu sramotnu razinu siromaštva do koje, pretpostavlja se, nitko ne može pasti ukoliko se ne ponaša izrazito loše. Na isti način, običaj je učinio kožne cipele nužnima u Engleskoj. I najsiromašnije časne osobe obaju polova stidjele bi se pojaviti u javnosti bez njih.“* Adam Smith je među prvima uvidio da društvo uvodi standarde te da društvo može izolirati pojedinca koje si ne može priuštiti te iste standarde.

Uvidio je da nezaposlenost sa sobom nosi i posljedice.

Istraživanjem percepcija društvenih problema opisanih u knjizi autora Ilišin V. i Furio R. „Mladi uoči trećeg milenija“ došlo je do sljedećeg redosljeda najvećih društvenih problema (izraženog u postotcima ispitanika koji su se odlučili za pojedini društveni problem): [6]

- nezaposlenost 60% ,
- gospodarski problemi 51% ,
- kriminal u pretvorbi i privatizaciji 32%,
- socijalne razlike 24%,
- alkoholizam, narkomanija i slično 22%,
- kriza morala 17%,
- loše vrednovanje rada i znanja 16%,
- nepoštivanje ljudskih prava i sloboda 14%,
- pojava organiziranog kriminala 12%,
- nerad, nedisciplina i neodgovornost 11%,
- nepostojanje pravog višestranačja 9%,
- stambeni problemi 7%,
- školski obrazovni sustav 6%,
- međunacionalni odnosi 4%.

Pojava nezaposlenosti i gospodarskih problema u prvi plan jasno pokazuje da mladi dobro uočavaju činjenicu da su temelji društvenog napretka u ekonomskoj stabilnosti, no iznenađuje nizak postotak mladih nezadovoljnih obrazovnim sustavom, što će se pokazati slučajem i u izlaganju rezultata fokus grupa, u kojima su mladi stavili obrazovanje tek na šesto mjesto prioriteta.

4. POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Posljedice nezaposlenosti najviše utječu na osobu, zatim na društvo i zajednicu te naposljetku postaje problem države.

Posljedice nezaposlenosti mogu biti: [8]

- Ekonomske,
- Političke,
- Psihološke,
- Socijalne.

4.1. EKONOMSKE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Ekonomske posljedice za pojedinca očituju se u njegovom osiromašenju kroz gubitak prihoda. Nedostatak prihoda utječe na smanjenje njegove kupovne moći što djeluje na pad prihoda u različitim sektorima gospodarstva. Poduzetnici se pokušavaju prilagoditi novonastaloj situaciji snižavanjem troškova kroz racionalizaciju troškova, a to se prvenstveno odnosi na otpuštanje radnika zbog čega se začarani krug nezaposlenosti samo nastavlja.

4.2. POLITIČKE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Za državu velik broj nezaposlenih mladi znači smanjenje poreznih obveznika što izravno utječe na smanjenje prihoda državnog proračuna. Povećanje nezaposlenosti mladih uzrokuje veća izdavanja za socijalne naknade. Država se neizbježno suočava s proračunskim deficitom koji mora podmiriti najčešće povećanjem poreza. Povećanje poreza utječe na daljnji pad kupovne moći kao i na veći pritisak na poslodavce. [12] Svi ti potezi vlade povećavaju mogućnost za nemire i prosvjede koji mogu utjecati na političku sigurnost zemlje.

Nesigurnost i nestabilnost države uz problem nezaposlenosti jedni su od glavnih razloga za iseljavanje mladih ljudi. Iseljavanje je pogubno za demografsku sliku države. Zbog toga se kao nacija bilježimo s većim dijelom starijeg stanovništva. Starije stanovništvo je velik teret za državu i cijelokupni mirovinski sustav. U Hrvatskoj je trenutno na jednog zaposlenog, tri umirovljenika. Premalo je onih umirovljenika koji su svoju mirovinu zaslužili punim radnim stažom. Dijelom je na veliki broj umirovljenika u Hrvatskoj utjecao i Domovinski rat.

Tako naša država ide iz jednog problema ka drugom, vrteći se u krug kao dijete na ringišpilu. Također pretrpivši prevelik „odljev mozgova“, Hrvatskoj nedostaje ljudi koji bi je uspravili i uputili pravim putem. Jedna pametna i brza promjena zakona riješila bi nedostatak radne snage, nezaposlenost, iseljavanje mladih, popravila demografsku sliku te naposljetku kroz određeno vrijeme utjecala na mirovinski sustav. Nažalost, te promjene nema na vidiku. Na horizontu se vide mnoge krive odluke vlade koje će povećati i ubrzati sve do sad ionako velike probleme.

4.3. PSIHOLOŠKE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Psihološko zdravlje osobe pada unutar razdoblja od prvih nekoliko tjedana do tri mjeseca nakon ostanka bez posla, nakon čega ostaje stabilno ili se čak popravija, pa izgleda da je trajanje nezaposlenosti manje važan faktor od činjenice da je pojedinac izgubio posao. Iako istraživanja trajanja nezaposlenosti nisu bila dovoljno dugačka da bi se donijeli općeniti zaključci, gotovo je sigurno da psihološke posljedice nezaposlenosti ovise o vremenskoj točki u kojoj su prikupljeni podaci. Odnos između dobi i intenziteta reakcija na nezaposlenost nije linearan. [3]

Nezaposlenost kod osoba izaziva stres. Stres je reakcija tijela na trenutne događaje. Male doze stresa mogu pozitivno utjecati na osobu izazivajući kod nje više volje i truda u pronalasku posla. Ali ako stres postane dogotrajan i osoba ne uspije dosegnuti zadani cilj mogu nastati dugotrajne zdravstvene posljedice.

Psihološke posljedice nezaposlenosti najveće su za ljude srednjih godina (od 30 do 59 godina). Pohađanje različitih programa za pomoć nezaposlenima nedvojbeno pruža kratkotrajnu korist.[7] Njihovo psihološko zdravlje se nakon takvih programa popravlja. Iznimno je bitno osobama srednjih godina pružiti podršku i pokušati im pomoći.

Prvi osjećaj koji se javlja kod nezaposlene osobe je nesigurnost. Osoba počinje sumnjati u svoje sposobnosti, znanje i vještine. Smatra se nedovoljno dobrom te odbačenom od strane društva. U pitanje dolazi njeno egzistencijalno pitanje. Nezaposlenoj osobi ponestaje dovoljno novčanih sredstava koja su joj potrebna za život. Ljudi od pamtivijeka svoju energiju i sposobnost da obave određeni posao pretvaraju u dobra kao što su hrana ili novac kojim bi priuštili hranu.

Sljedeći odlomak preuzet iz knjige „Sindrom statusa – kako društveni položaj utječe na naše zdravlje i dugovječnost“ autora Michael Marmonta. Odlomak je iz dijela gdje autor istražuje povezanost prihoda sa zdravljem. U obzir je uzeo bogastvo zajednice u cjelini, ne samo prihode pojedinca. Autor je zaključio „Malo povećanje nacionalnog dohotka, da se mudro utroši, moglo bi dovesti do dramatičnog poboljšanja zdravlja stanovništva.“

„Istraživanja su pokazala da je stopa bolesti i smrtnosti od raznih bolesti veća u siromašnijim područjima nego u onim bogatim. Najgora je situacija u Sijera Leoneu: oko 30% djece umire prije pete godine. Nasuprot tomu, u Švedskoj stopa smrtnosti djece iznosi manje od 0,5%. Djeca umiru zbog loših sanitarnih uvjeta, neishranjenosti i cijelog niza zaraznih bolesti – što je izravan učinak loših materijalnih uvjeta na zdravlje.“ [9]

4.3.1. VARIJABLE KOJE POSREDUJU PRI UTJECAJU NEZAPOSLENOSTI NA PSIHOLOŠKO ZDRAVLJE

Moderatorske varijable koriste se kako bi se odredio utjecaj jedne varijable na drugu. U ovom slučaju potrebno je odrediti što sve prethodi problemu nezaposlenosti koji je povezan sa zdravljem osobe.

Moderatorske varijable su: [14]

- Stabilne osobine ličnosti,
- Spol,
- Dob,
- Obrazovanje,
- Socioekonomsko porijeklo.

Navedene moderatorske varijable utječu na status osobe i njene perspektive da ga promijeni. Vlada Republike Hrvatske nastoji uvesti mjere zapošljavanja koje bi pomogle osobama srednje životne dobi pronaći produktivno radno mjesto.

Medijatori su: [14]

- Novac,
- Osobne karakteristike poput bazičnog mentalnog zdravlja,
- Privrženost zaposlenju,
- Stupnja aktivnosti,
- Vulnerabilnosti za stres,
- Doživljenog uzroka nezaposlenosti,
- Prijašnjeg iskustva nezaposlenosti,
- Mogućnosti samostalnog planiranja i ostvarivanja ciljava,
- Karakteristike kao što su obiteljski i socijalni status,
- Financijska sigurnost, jasnoća i predvidljivost okoline,
- Lokalni stupanj nezaposlenosti,
- Socijalna potpora,
- Pohađanje različitih programa za pomoć nezaposlenima,
- Trajanje nezaposlenosti.

4.4. SOCIJALNE POSLJEDICE NEZAPOSLENOSTI

Nezaposlenost se ne događa samo jednoj osobi. Ona pogađa cijelu njegovu obitelj i širu društvenu zajednicu. [11] Ako je mlada osoba nezaposlena to utječe na njegove roditelje jer se ne može osamostaliti. Također, utječe na njegov društveni život jer nema sredstava s kojima bi mogao priuštiti razna druženja, putovanja i ostale razonode. Kod zaposlenih mladih osoba javlja se osjećaj društvene korisnosti. Mlade osobe svoju produktivnost iskorištavaju u volonterskim poslovima za koje ne primaju nikakva novčana sredstva. Poučena vlastitim iskustvom mogu zaključiti da je mladoj osobi u obavljanju određenog posla najvažniji osjećaj samoostvarenja. Osjećaj koji je tjera naprijed i u njoj pomiče granice. Osobu srednje dobi s vlastitom obitelji koja je nezaposlena najviše pogađa nedostatak osnovnih životnih potreba. Djeca nezaposlenih roditelja češće su izrugivana i omalovažavana od strane vršnjaka kojima su roditelji u mogućnosti priuštiti novu odjeću i stvari. Kod obitelji je roditeljima najbitnija sigurnost. Spoznaju da će oni određenog datuma u mjesecu dobiti određeni iznos za svoj rad koji će moći rasporediti za sve životne potrebe.

4.4.1. “ODLJEV MOZGOVA”

Pri proučavanju socijalnih posljedica nezaposlenosti izuzetno velik značaj pridaje se pojavi „odljeva mozgova“. „Odljev mozgova“ jedna je od najvažnijih i najvećih posljedica problema nezaposlenosti kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj. [15]

„Odljev mozgova“ (engl. Brain drain) predstavlja specifičan oblik migracije stanovništva koji se odnosi na odlazak visokoobrazovanih stručnjaka, znanstvenika i intelektualaca neke zemlje. [15] Očituje se u iseljavanju i značajnom znanstvenom djelovanju istraživača u inozemstvu.

Mladi znanstvenici i obrazovani ljudi u Republici Hrvatskoj ne vide svoju budućnost. Ako pak i pozele ostati, te pokušaju izumom uspjeti u matičnoj zemlji, vrlo brzo odustaju zbog složene birokracije i bezbroj potrebnih papira i rješenja.

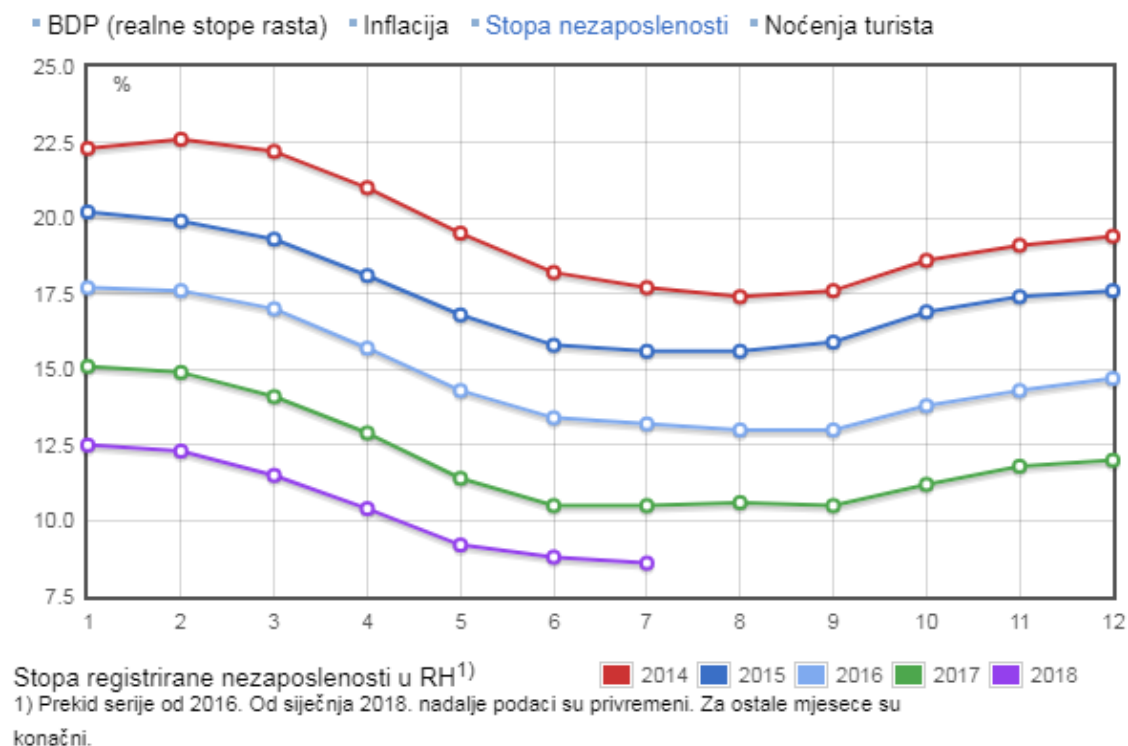
Postoje dva podtipa „odljeva mozgova“. Prvi se odnosi na izravno preseljenje iz jedne zemlje u drugu, dok drugi obuhvaća višestruke migracije kojima su znanstvenici u više navrata mijenjali boravište u inozemstvu.[15]

Posljedice „odljeva mozgova“ širokog su razmjera i imaju vrlo negativan učinak na društvo u kojemu je ova pojava prisutna. Vrhunski stručnjaci svojim znanjem i radom pridonose razvoju zemlje, njene proizvodnje te standarda stanovništva. Stoga odlazak mladih znanstvenika usporava i nazaduje gospodarstvo matične zemlje te, s druge strane, donosi rast i napredak gospodarstva zemlje u koju su otišli.

5. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI

Analiza nezaposlenosti odnositi će se na podjelu iste prema geografskom položaju, stupnju obrazovanja osoba te prema spolu i dobi osoba.

Statistički podaci RH prikazati će se u usporedbi s drugim zemljama EU.

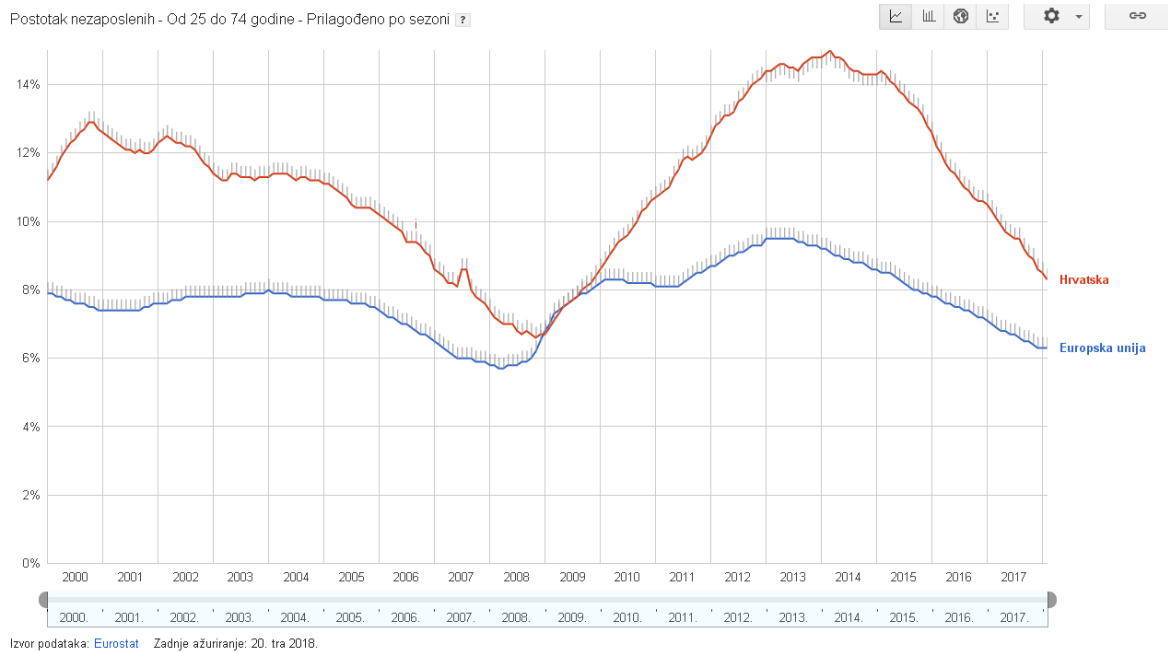

Slika 1. Grafički prikaz registrirane stope nezaposlenosti u RH do srpnja 2018. godine

Izvor: www.dzs.hr (posjećeno 31.7.2018)

Na prikazanoj slici vidi se grafički prikaz nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj u protekle četiri godine (2014.-2018.). Stopa nezaposlenosti je u padu, ali je za ukupni broj radnog sposobnog stanovništva u Hrvatskoj jako velika. Proučavajući sve četiri godine možemo uočiti da se svake godine vidi blagi pad nezaposlenosti od travnja do listopada tj. za vrijeme ljetne sezone. Sezonska zaposlenost razlog je sve većeg rasta turizma i broja noćenja u Hrvatskoj, što turizam čini tipičnom sezonalnom djelatnošću.

Grafički prikaz (slika 2.) stope nezaposlenosti u RH u odnosu na zemlje članice EU.

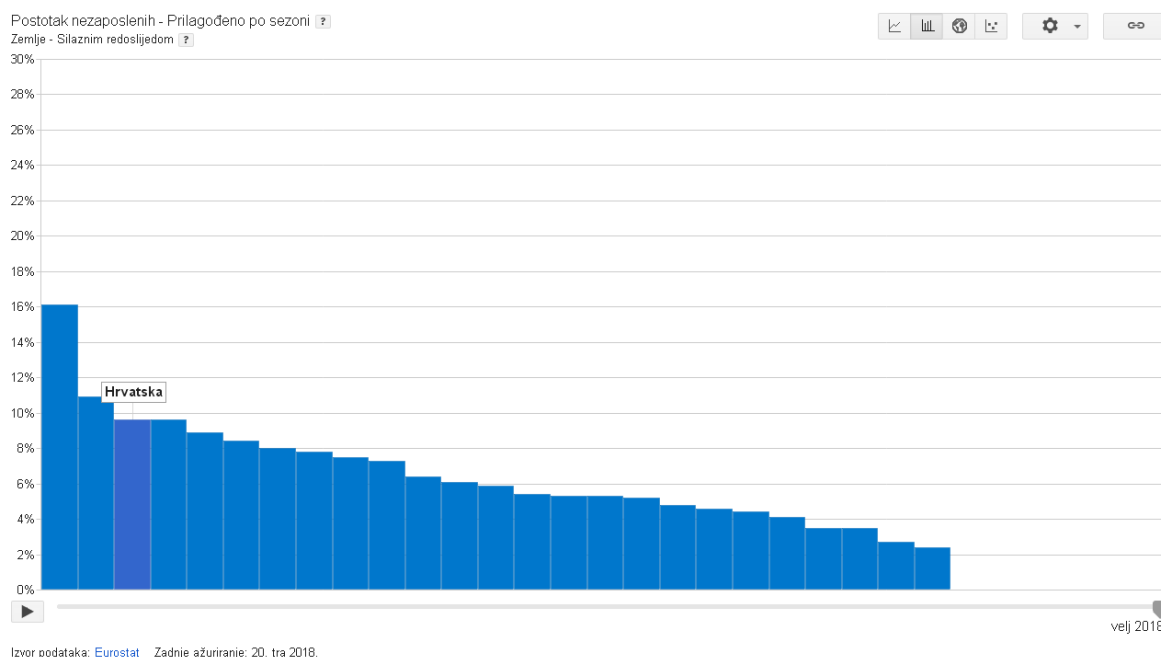

Slika 2. Grafički prikaz stope nezaposlenosti građana RH u odnosu na građane EU

Izvor: Eurostat (posjećeno 10.05.2018)

Na slici 2. grafički je prikazano koliko je nezaposlenost u RH veća od ostatka EU. Već nekoliko godina Republika Hrvatska je među prvih pet po veličini stope nezaposlenosti. Dok je 2001. godine u zemljama EU stopa nezaposlenosti bila u blagom padu u RH je imala porast za 1%. Razdoblje kada smo bili u razini sa ostalim zemljama EU je 2009. godina. Od tada Hrvatskoj nezaposlenost bilježi trend rasta do 2014. godine kada je zabilježena maksimalna vrijednost od 15%.

Vodeći se analizom stope nezaposlenosti Republika Hrvatska je ispred većine Europskih zemalja.

Slika 3. Grafički prikaz Republike Hrvatske u odnosu na druge zemlje EU

Izvor: Eurostat (posjećeno 10.05.2018.)

Na slici 3. vidi se položaj Republike Hrvatske u odnosu na druge zemlje Europske Unije. Po pitanju nezaposlenosti već godinama RH je u samom vrhu Europe. Ispred RH su Grčka i Španjolska.

U sljedećim odlomcima proučavati će se nezaposlenost u društvu. Analizirati će se nezaposlenost prema geografskom položaju tj. prema županijama i regijama Republike Hrvatske. Zatim prema obrazovanju hrvatskih građana te koliko ono utječe na nezaposlenost. Također će se analizirati nezaposlenost prema spolu i dobi osoba. Zadnja analiza će se odnositi na podatke prikupljene terenskim istraživanjem stope nezaposlenosti grada Solina.

5.1. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI PREMA GEOGRAFSKOM POLOŽAJU

Republika Hrvatska podijeljena je na 21 županiju. Zbog jednostavnijeg prikupljanja podataka, analizirati će se prema regijama. Republika Hrvatska podijeljena je u pet regija.

Slika 4. Shematski prikaz županija Republike Hrvatske

Izvor: Google slike (posjećeno 10.05.2018.)

https://www.google.hr/search?rlz=1C1GGRV_enHR792HR793&biw=1280&bih=918&tbm=isch&sa=1&ei=ZWKNW8SAOYbQswG0y6uABg&q=republika+hrvatska+%C5%BEupanije&oq=republika+hrvatska+%C5%BEupanije&gs_l=img.3..0i24k1.3920.7206.0.7494.9.2.0.7.7.0.124.230.0j2.2.0....0...1c.1.64.img..0.9.237...0j0i30k1.0. wiC0mpXZvs#imgcr=qffe3fn37Dhj5M:

Tablica 1: Županije Republike Hrvatske poredane prema teritorijalnoj veličini

ŽUPANIJE REPUBLIKE HRVATSKE	
1. Ličko senjska županija	11. Bjelovarsko bilogorska županija
2. Splitsko dalmatinska županija	12. Vukovarsko srijemska županija
3. sisačko-moslavačka županija	13. Brodsko posavska županija
4. Osječko-baranjska županija	14. virovitičko-podravska županija
5. Zadarska županija	15. Požeško-slavonska županija
6. Karlovačka županija	16. Dubrovačko-neretvanska županija
7. Primorsko-goranska županija	17. Koprivničko-križevačka županija
8. Zagrebačka Županija	18. Varaždinska županija
9. Šibensko-kninska županija	19. Krapinsko-zagorska županija
10. Istarska županija	20. Međimurska županija
	21. Grad Zagreb

Izvor: Veličina teritorija županija pronađena na stranici

https://hr.wikipedia.org/wiki/Hrvatske_%C5%BEupanije (posjećeno 10.05.2018.), tablica

1. izrada autora

Tablica 2: Index gospodarske snage županija i njegove sastavnice u 2017. godini

Županija	BDP po stanovniku, prosjek 2012.-2014., Indeksi, RH = 100	Prosječne neto plaće po zaposlenom, prosjek 2013.-2015., Indeksi, RH =100	Ukupni prihodi poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2014.-2016., Indeksi, RH=100	Neto dobit poduzetnika po zaposlenom, prosjek 2014.-2016., Indeksi RH=100	Prihod na inozemnom tržištu po zaposlenom, prosjek 2014.-2016., Indeksi RH=100	Stopa nezaposlenosti, prosjek, 2014.-2016., Indeksi RH u odnosu na županiju	Demografija – Indeks promjene broja stanovnika 2021./2011.	HGK Indeks gosp. snage, RH=100
Grad Zagreb	177,8	116,9	130,5	132,6	102,6	201,3	100,9	147,6
Istarska	124,2	99,0	86,4	138,4	140,7	187,5	98,8	127,3
Primorsko-goranska	125,8	99,9	76,1	71,8	88,4	127,7	97,0	105,5
Varaždinska	82,0	80,4	77,8	57,9	149,4	155,1	98,1	99,6
Zagrebačka	76,5	96,2	118,7	89,9	100,7	105,9	102,3	95,2
Dubrovačko-neretvanska	97,8	99,2	66,4	100,4	64,8	96,9	98,4	92,1
Zadarska	80,0	95,7	76,9	86,2	100,8	103,9	102,1	91,3
Međimurska	83,5	81,9	62,1	59,2	112,0	128,6	97,9	91,0
Koprivničko-križevačka	86,3	92,4	82,8	79,5	100,7	96,1	96,5	90,7
Krapinsko-zagorska	86,3	92,4	82,8	79,5	100,7	96,1	96,5	90,7
Karlovačka	75,0	94,5	72,0	110,2	92,7	82,6	90,2	85,8
Osječko-baranjska	79,1	91,5	85,6	66,1	88,3	61,5	96,1	80,9
Splitsko-dalmatinska	76,7	94,4	76,2	82,8	62,1	74,2	98,1	80,8
Sisačko-moslavačka	76,3	92,4	73,2	36,7	146,3	56,8	87,1	79,7
Šibensko-kninska	78,2	92,5	66,0	62,4	60,2	82,0	89,2	77,6
Vukovarsko-srijemska	58,4	86,8	103,4	86,7	92,0	57,7	92,3	77,3
Ličko-senjska	76,4	91,0	61,2	69,6	52,0	83,2	85,6	76,0
Brodsko-posavska	56,6	88,1	67,3	47,2	108,7	60,9	93,4	71,6
Bjelovarsko-bilogorska	67,6	84,0	65,5	41,3	49,0	64,6	91,8	68,0
Požeško-slavonska	58,8	86,2	57,5	44,0	68,6	72,7	89,5	67,9
Virovitičko-podravska	58,3	83,6	65,0	48,6	81,0	54,8	92,3	67,7

Izvor: FINA, izračuni HGK

Prema podacima iz tablice 2. vidljivo je da najmanje plaće u Republici Hrvatskoj primaju stanovnici Varaždinske i Međimurske županije dok su najveće neto plaće na području grada Zagreba i u Primorsko-goranskoj županiji. Također grad Zagreb i Primorsko-goranska županija najviše pridonose rastu BDP-a, dok je najmanji doprinos zabilježen u Brodsko-posavskoj i Virovitičko-podravskoj županiji. Virovitičko-podravska županija bilježi najveću stopu nezaposlenosti u 2017.godini. Ličko-senjska županija bilježi najlošije rezultate u razvoju i najlošiju demografiju. Slične rezultate ima i Sisačko-moslavačka županija. Najbolje rezultate u svim područjima istraživanja ima grad Zagreb.

Regije Republike Hrvatske slikovito možemo vidjeti na slici 5. U tablici 3. shematski su objašnjene regije s bojama koje ih označavaju.

Slika 5. Podjela Republike Hrvatske prema regijama

Izvor: Google slike (pristupljeno 10.05.2018)

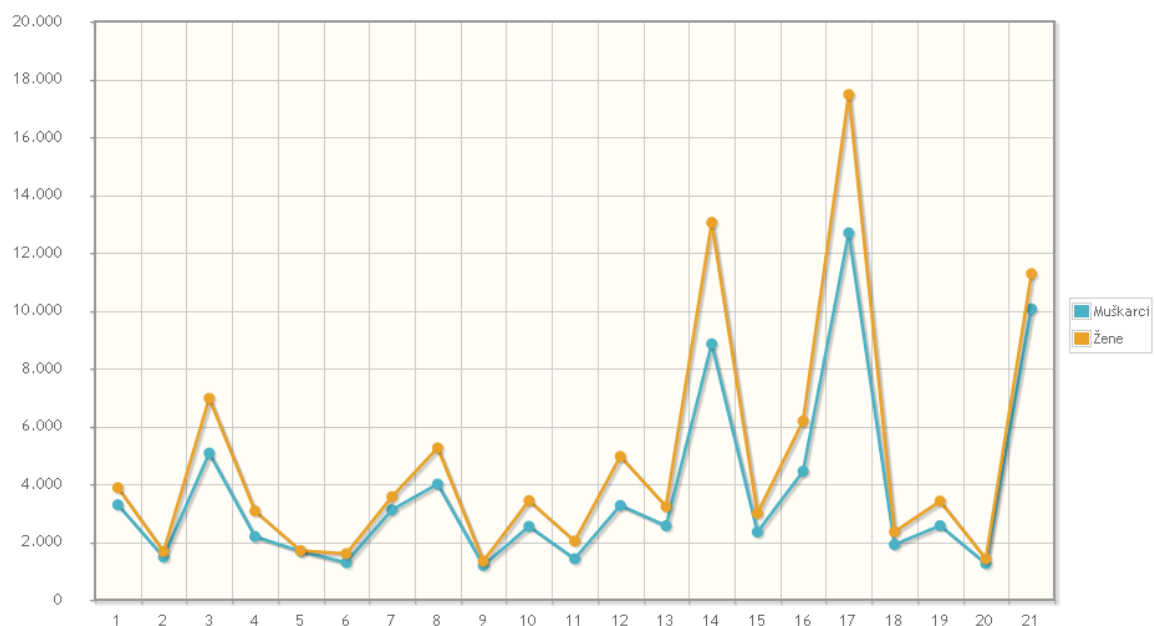
https://www.google.hr/search?q=regije+hrvatske&rlz=1C1CHBD_enHR801HR801&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiQnZLKvKbdAhUHjqQKHAPkCi8Q_AUICigB#imgdii=J_moVEk3ErLVKM:&imgre=XqF68gqkgvmtDM:

Tablica 3: Objašnjenje boja prema regijama

Regija	Boja
Istočna Hrvatska	Ljubičasta
Srednji i južni Jadran	Zelena
Sjeverozapadna Hrvatska	Žuta
Sjeverni Jadran i Lika	Crvena
Središnja Hrvatska	Plava

Izvor: autorica

Na sljedećem grafičkom prikazu vide se podatci nezaposlenih osoba prikupljenih u županijama RH. Također je napravljena usporedba nezaposlenosti osoba muškog i osoba ženskog spola.

Legenda

- 1 - Zagrebačka
- 2 - Krapinsko-zagorska
- 3 - Sisačko-moslavačka
- 4 - Karlovačka
- 5 - Varaždinska
- 6 - Koprivničko-križevačka
- 7 - Bjelovarsko-bilogorska
- 8 - Primorsko-goranska
- 9 - Ličko-senjska
- 10 - Virovitičko-podravska
- 11 - Požeško-slavonska
- 12 - Brodsko-posavska
- 13 - Zadarska
- 14 - Osječko-baranjska
- 15 - Šibensko-kninska
- 16 - Vukovarsko-srijemska
- 17 - Splitsko-dalmatinska
- 18 - Istarska
- 19 - Dubrovačko-neretvanska
- 20 - Međimurska
- 21 - Grad Zagreb

Slika 6. Grafički prikaz nezaposlenosti prema spolu u županijama RH

Izvor: www.hzz.hr (posjećeno 25.05.2018.)

Analizirajući sliku 6. možemo uočiti kako je na razini cijele Republike Hrvatske, nezaposlenost osoba ženskog spola veća od nezaposlenosti osoba muškog spola. Najveća razlika vidljiva je na području Splitsko-dalmatinske i Vukovarsko-srijemske županije.

5.2. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI PREMA STUPNJU OBRAZOVANJA

Analizirajući nezaposlenost prema stupnju obrazovanja grafički će se prikazati koliko stupanj obrazovanja doprinosi nezaposlenosti osoba.

STRUKTURA NEZAPOSLENIH OSOBA PREMA RAZINI OBRAZOVANJA KRAJEM TRAVNJA 2018.
STRUCTURE OF UNEMPLOYED PERSONS, BY EDUCATIONAL BACKGROUND, END OF APRIL 2018

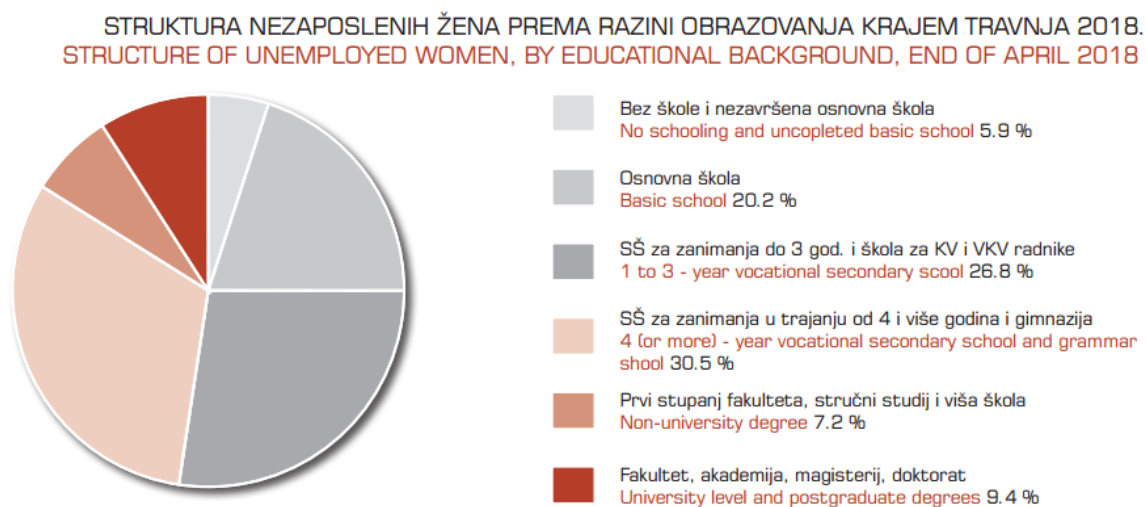

Slika 7. Struktura nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja krajem travnja 2018. godine

Izvor: http://www.hzz.hr/UserDocsImages/stat_bilten_04_2018.pdf (posjećeno 25.05.2018.)

Na prikazanom grafu može se uočiti da je najviše nezaposlenih osoba koje su završile trogodišnje zanimanje. Zatim s manjim postotkom od 20,9% čine osobe koje su završile samo osnovnu školu. Zanimljivo je da najmanje nezaposlenih su osobe završenog prvog stupnja fakulteta ili neke druge više škole. Rezultat je takav zbog toga što je u Hrvatskoj najmanji broj osoba sa završenim prvim stupnjom fakulteta.

Na sljedećem grafičkom prikazu vidi se omjer nezaposlenih osoba ženskog spola i stupnja obrazovanja.

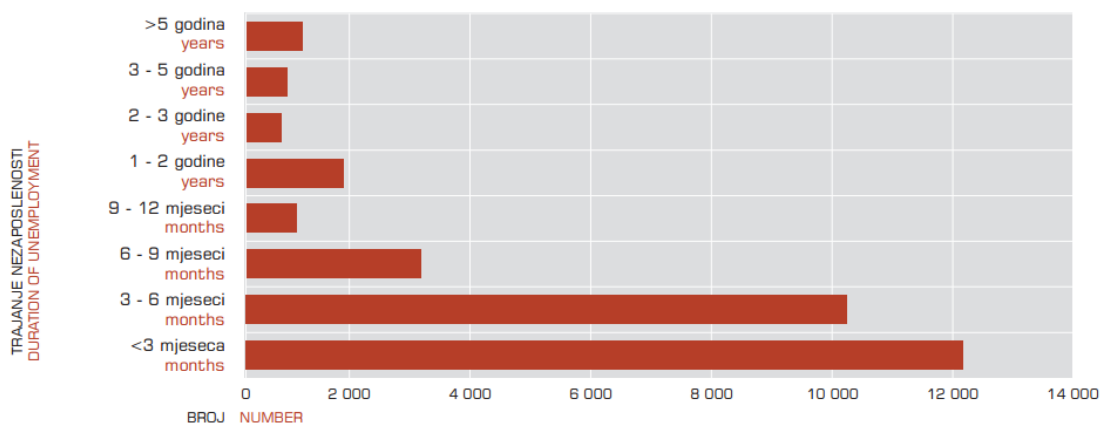

Slika 8. Struktura nezaposlenih osoba ženskog spola prema razini obrazovanja krajem travnja 2018. godine

Izvor: : http://www.hzz.hr/UserDocsImages/stat_bilten_04_2018.pdf

Najviši postotak nezaposlenih osoba ženskog spola je kod osoba koje su završile srednju školu i to najčešće gimnaziju. Najmanje nezaposlenih osoba ženskog spola je bez završene osnovne škole. Razlog tome je što je postotak osoba ženskog spola bez obrazovanja nizak. Statistika pokazuje da je postotak nezaposlenosti od 9,4 izuzetno velik za osobe koje su završile fakultet, magisterij ili doktorat.

U sljedećem grafičkom prikazu može se uočiti koliko stupanj obrazovanja utječe na pronalazak radnog mjesta. Analiza se bazira na pronalasku prvog radnog mjesta nakon završenog obrazovanja.

Slika 9. Grafički prikaz trajanja nezaposlenosti osoba prema obrazovanju

Izvor: http://www.hzz.hr/UserDocsImages/stat_bilten_04_2018.pdf (posjećeno 8.5.2018)

U usporedbi s općom nezaposlenošću, nezaposlenost mladih karakterizira kratkotrajna nezaposlenost. Obzirom na trajanje nezaposlenosti, posao najduže čekaju nekvalificirani radnici i osobe sa završenom četverogodišnjom školom. Najvećim dijelom su to maturanti gimnazije koji čekaju na posao od 12 do 18 mjeseci. Slijede polukvalificirani radnici koji na posao čekaju od 6 mjeseci do jedne godine. Mladi s završenim prvim stupnjem fakulteta prvi posao pronađu u roku od 6 do 9 mjeseci. Visoko obrazovana mladež i osobe sa završenim fakultetom posao pronađu u roku od 3 do 6 mjeseci. [17]

Sljedeća tablica prikazuje podatke registrirane nezaposlenosti u travnju 2018. godine. Podaci su uspoređeni s stupnjem obrazovanja registriranih osoba.

Sadržaj	UKUPNO TOTAL			Bez škole i nezavršena osnovna škola No schooling and uncompleted basic school			Osnovna škola Basic school		
	Ukupno Total	Muškarci Men	Žene Women	Ukupno Total	Muškarci Men	Žene Women	Ukupno Total	Muškarci Men	Žene Women
	NEZAPOSLENI KRAJEM PRETHODNOG MJESECA	177 973	77 168	100 805	10 915	5 352	5 563	36 647	16 401
NOVOPRIJAVLJENI U EVIDENCIJU	12 683	5 817	6 866	466	263	203	1 707	795	912
1. Izravno iz radnog odnosa	8 257	3 849	4 408	185	112	73	1 012	486	526
Poslovno uvjetovani otkaz	1 255	637	618	37	19	18	117	69	48
Prestanak rada poslodavca	92	49	43	3	3	0	7	5	2
Istek ugovora o radu na određeno vrijeme	4 827	2 009	2 818	96	60	36	598	241	357
Istek ugovora o radu na sezonskim poslovima	64	19	45	4	0	4	3	0	3
Sporazumni prestanak radnog odnosa	1 176	651	525	26	18	8	152	89	63
Otkaz od strane radnika	477	278	199	6	3	3	80	51	29
Ostalo	366	206	160	13	9	4	55	31	24
2. Iz individualne poljoprivrede ili drugog oblika rada	459	130	329	1	1	0	1	0	1
3. Izravno iz redovitog školovanja	287	129	158	5	3	2	5	4	1
4. Iz neaktivnosti	3 680	1 709	1 971	275	147	128	689	305	384
Prethodno radno iskustvo novoprijavljenih:									
Bez radnog iskustva	1 646	781	865	191	101	90	223	108	115
S radnim iskustvom	11 037	5 036	6 001	275	162	113	1 484	687	797
UKUPNI IZLASCII IZ EVIDENCIJE	30 961	13 961	17 000	898	476	422	4 965	2 152	2 813
1. ZAPOSLENI S EVIDENCIJE	22 763	9 898	12 865	377	172	205	3 300	1 295	2 005
1.1. ZAPOSLENI NA TEMELJU RADNOG ODNOSA	21 308	9 182	12 126	372	169	203	3 245	1 259	1 986
Mjesto rada:									
U zemlji	20 885	8 943	11 942	358	164	194	3 145	1 220	1 925
U inozemstvu	423	239	184	14	5	9	100	39	61
Vrsta rada:									
Na neodređeno vrijeme	1 565	740	825	11	9	2	191	96	95
Na određeno vrijeme	19 743	8 442	11 301	361	160	201	3 054	1 163	1 891
Prethodno radno iskustvo:									
Bez radnog iskustva	1 687	842	845	38	20	18	143	74	69
S radnim iskustvom	19 621	8 340	11 281	334	149	185	3 102	1 185	1 917
1.2. ZAPOSLENI NA TEMELJU DRUGIH POSLOVNIH AKTIVNOSTI	1 455	716	739	5	3	2	55	36	19
2. BRISANI IZ EVIDENCIJE ZBOG OSTALIH RAZLOGA	8 198	4 063	4 135	521	304	217	1 665	857	808
NEZAPOSLENI KRAJEM IZVJEŠTAJNOG MJESECA	159 695	69 024	90 671	10 428	5 109	5 319	33 348	15 015	18 333
Bez radnog iskustva	23 722	9 811	13 911	4 059	1 484	2 575	4 564	1 798	2 766
S radnim iskustvom	135 973	59 213	76 760	6 369	3 625	2 744	28 784	13 217	15 567
Tražitelji zaposlenja prema čl. 13. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti	480	184	296	8	4	4	63	17	46
Novoprijavljeni tražitelji zaposlenja u izvještajnom mjesecu	30	10	20	2	2	0	3	0	3

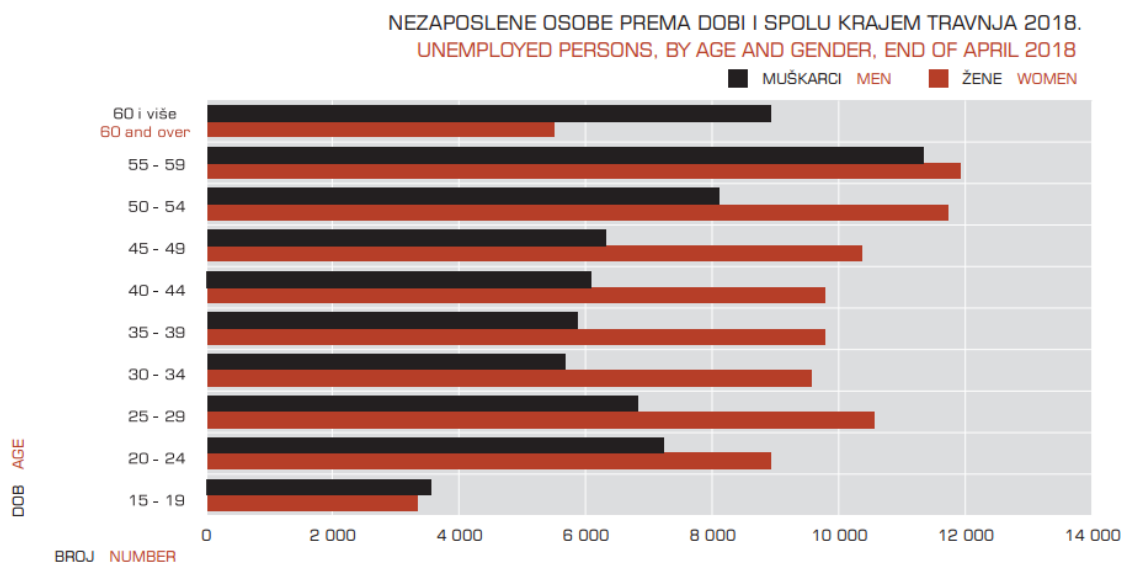
Slika 10. Registrirana nezaposlenost i zapošljavanje prema razini obrazovanja i spolu u travnju 2018. godine

Izvor: www.hzz.hr (posjećeno 23.5.2018.)

Na prikazanoj slici tablice prikazani su rezultati neobrazovanih osoba ili osoba sa završenom osnovnom školom. Osobe bez obrazovanja ili one s najnižim stupnjem obrazovanja ne zauzimaju najveći udio nezaposlenosti.

5.3. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI PREMA SPOLU I DOBI

U daljnjem tekstu usporediti će se dob nezaposlene osobe sa spolom. Statističkim podacima prikazati će se usporedba u odnosu na spol osobe.

Slika 11. Grafički prikaz nezaposlenih osobe prema dobi i spolu krajem travnja 2018. godine

Izvor: http://www.hzz.hr/UserDocsImages/stat_bilten_04_2018.pdf (posjećeno 08.05.2018)

Analizirajući grafički prikaz slike 10. može se primjetiti kako je više nezaposlenih osoba ženskog spola u odnosu na osobe muškog spola. Najviše nezaposlenih osoba ženskog spola je u dobi od 50 do 59 godina starosti, dok je najmanje u dobi od 15 do 19 godina. Kod osoba muškog spola najviše nezaposlenih je u životnom razdoblju od 55 do 59 godina. Najmanje nezaposlenih osoba muškog spola je također u dobi od 15 do 19 godina.

6. ANALIZA NEZAPOSLENOSTI U GRADU SOLINU

Analiza nezaposlenosti u gradu Solinu temelji se na provedenoj anketi. Anketa je provedena na uzorku od stotinu ljudi. Anketu je osmislila i provela autorica. U provedenoj anketi osobe su označile spol, kojoj dobnoj skupini pripadaju, svoj trenutni status i stupanj obrazovanja. Anketom se utvrdilo stečeno zanimanje, vrijeme provedeno bez radnog odnosa i stečeno radno iskustvo sudionika ankete. Također prikupljeni su podaci o broju prijavljenih osoba koje su registrirane kao nezaposlene i koje su primale naknadu za nezaposlene. Ispitanici su iznijeli vlastito mišljenje o načinima pronalaska radnog mjesta u struci i radnog mjesta na bilo kojoj poziciji. Također je stotinu ispitanika donjelo zaključak o nezaposlenosti kao uzroku odlaska mladih iz RH. Podaci su deskriptivno i numerički analizirani u daljnjem tekstu. Podaci su prikupljeni terenskim istraživanjem u periodu od 10. svibnja 2018. godine do 20. svibnja 2018. godine.

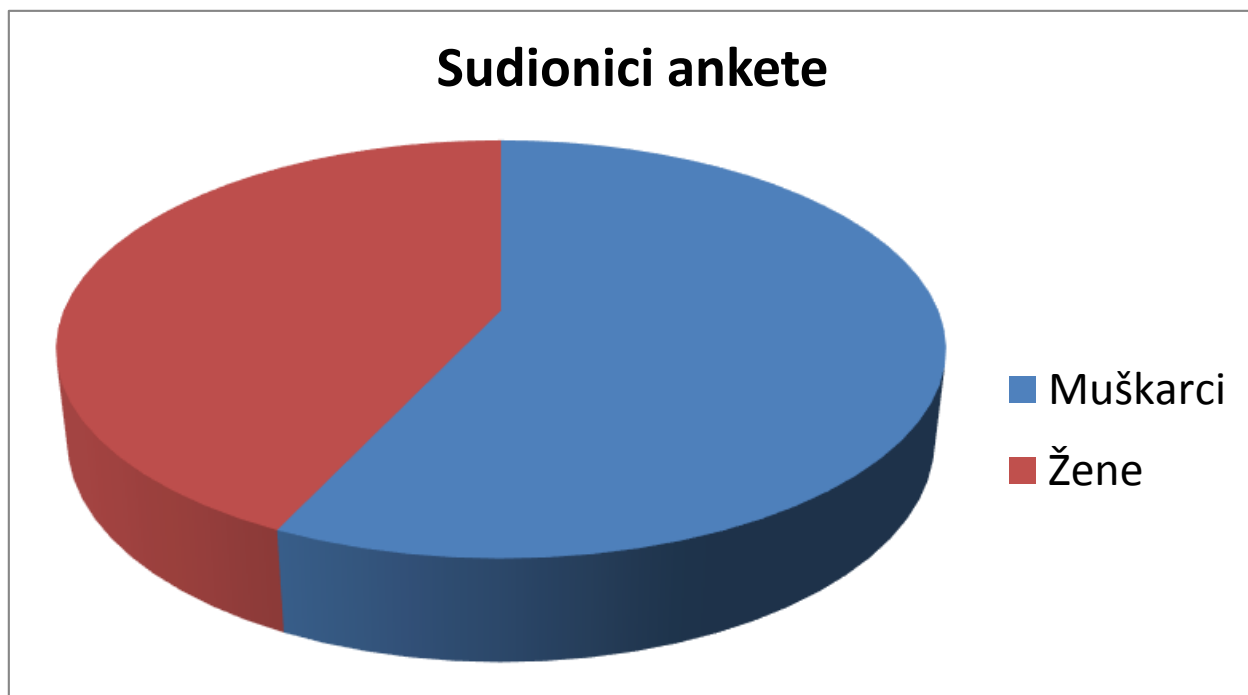
Tablica 4: Provedena anketa u gradu Solinu

ANALIZA NEZAPOSLENOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ						
PODRUČJE ISTRAŽIVANJA: GRAD SOLIN						
SPOL	MUŠKI			ŽENSKI		
DOBNA SKUPINA	15-20	21-30	31-40	41-50	51-60	60 +
STATUS	ZAPOSLEN/NA	NEZAPOSLEN / NA		STUDENT	UMIROVLJENIK/CA	
STUPANJ OBRAZOVANJA	NSS	SSS	VSS	VŠŠ	MAGISTAR	DOKTOR
STEČENO ZANIMANJE						
RADNO ISKUSTVO	Manje od 1 godine	1-5	5-10	10-15	15-20	20 +
KOLIKO STE VREMENSKI BILI NAJDUŽE BEZ RADNOG ODNOSA?		3 mjeseca	6 mjeseci	1 god.		
JESTE LI PRIJAVLJENI NA HZZ-u?	NE			DA		
JESTE LI OD HZZ-a PRIMALI NOVČANU NAKDADU?	NE			DA		
NA KOJE STE NAČINE PRONALAZILI POSAO?	Osnovao sam vlastiti posao	Preko veze	Oglas	HZZ mi je ponudio posao	Osoba koja već radi za tu tvrtku mi je rekla da traže radnike pa sam im se javio	
SMATRATE LI DA JE TEŠKO PRONAĆI POSAO?	NE			DA		
SMATRATE LI DA JE TEŠKO PRONAĆI POSAO U STRUCI?	NE			DA		
SMATRATE LI DA SU PROSJEČNE HRVATSKE PLAĆE DOSTATNE ZA ŽIVOTNE POTREBE?	NE			DA		
KAKO BI STE OPISALI SVOJU PLAĆU ILI MIROVINU?	Niskom		Prosječnom		Iznad prosjeka	
SMATRATE LI DA JE NEZAPOSLENOST RAZLOG ZBOG KOJEG MLADI NAPUŠTAJU RH?	NE			DA		
MJESTO ANKETIRANJA:						
DATUM I VRIJEME ANKETIRANJA:						
IZVOR	Autorica					

Izvor: autorica

6.1. ANALIZA PODATAKA PRIKUPLJENIH ANKETIRANJEM

Svi podaci prikupljeni terenskim istraživanjem analizirani su numerički i deskriptivno. Svi podaci su prikazani grafički.

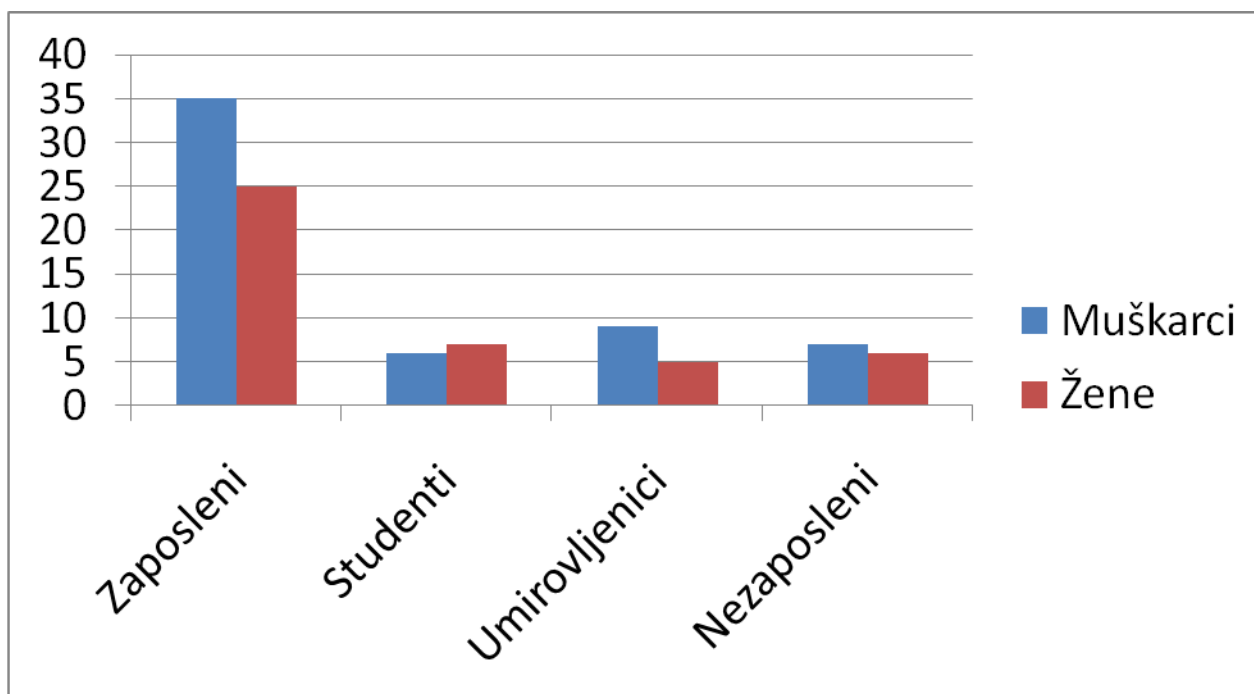

Slika 12. Grafički prikaz omjera osoba muškog i ženskog spola koji su sudjelovali u provedenoj anketi

Izvor: Autorica

U provedenoj anketi sudjelovalo je stotinu ispitanika. Od stotinu ispitanika sudjelovalo je 57 osoba muškog spola i 43 osobe ženskog spola.

Na grafičkom prikazu analizirani su podaci ispitanika koji su se izjasnili o svom statusu.

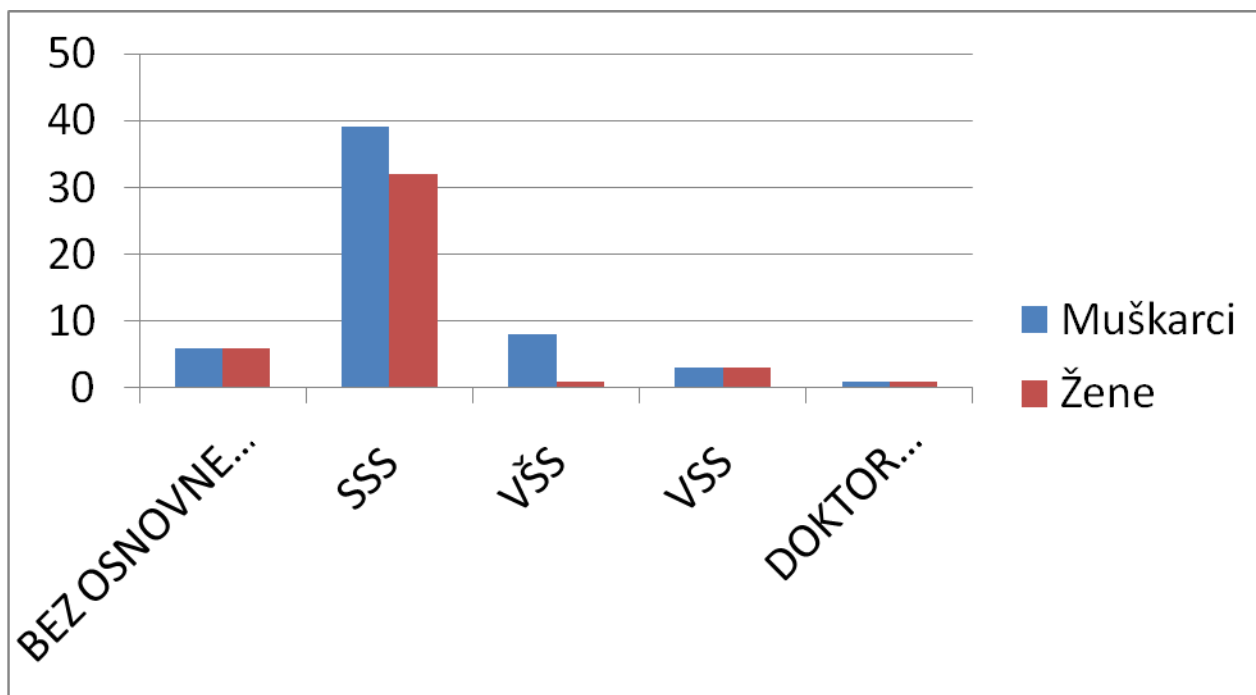

Slika 13. Grafički prikaz trenutnog statusa ispitanika ankete

Izvor: Autorica

Stotinu ispitanika ankete izjasnilo se o svom trenutnom statusu. Kao trenutno zaposlene osobe izjasnilo se 61% ispitanika. Od toga je 36% muškog, a 25% ženskog spola. Od stotinu ispitanika 13% ima status studenta. Većina ih je u dobnoj skupini od 21. do 30-e godine. Također 13% čine umirovljenici. Od toga je 5 % osoba ženskog spola, a 8% muškog spola. Većina osoba ženskog spola nema svoju vlastitu mirovinu. U slučaju da primaju mirovinu to je većinom mirovina po osnovi supruga. Također 13% ispitanika grada Solina je nezaposleno.

Prikazani grafički podaci iznose omjer obrazovanja osoba muškog spola i osoba ženskog spola u gradu Solinu.

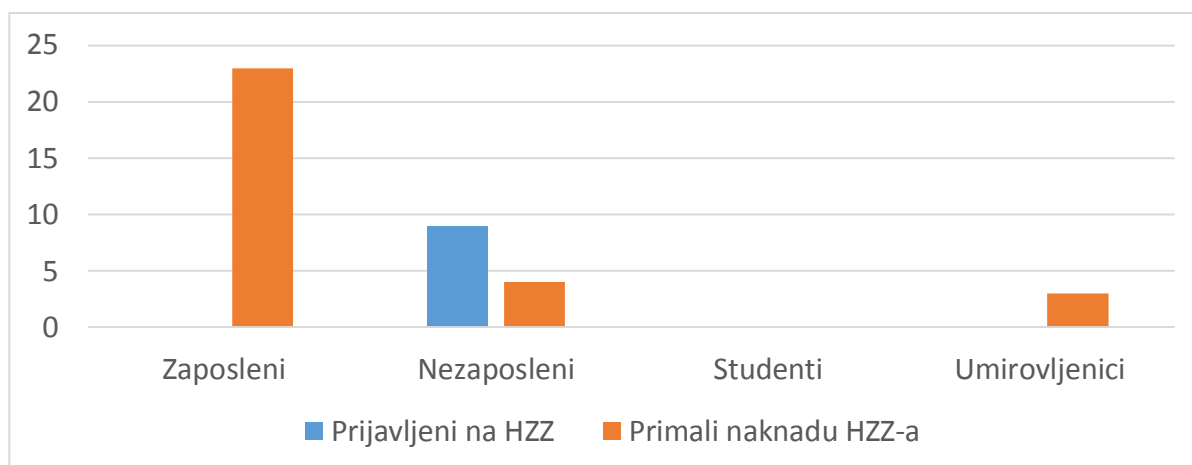

Slika 14. Stupanj obrazovanja građana grada Solina

Izvor: Autorica

Provedenom anketom pokazalo se kako većina ispitanika ankete ima završenu srednju školu. Omjer muškaraca i žena s visokim obrazovanjem je jednak, dok je kod višeg stupnja obrazovanja tj. završene tri godine fakulteta omjer muškaraca veći.

Grafički su prikazani podaci o prikupljenim podacima ispitanika prijavljenih na HZZ-u i ispitanika koji primaju ili su primali naknadu za nezaposlene.

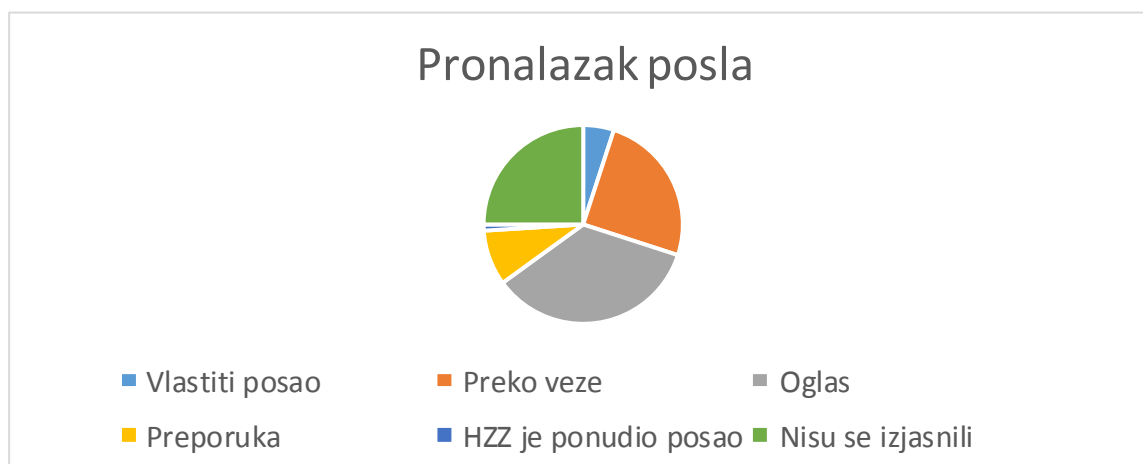

Slika 15. Grafički prikaz osoba prijavljenih na HZZ-u i osoba koje primaju ili su primali naknadu od strane HZZ-a

Izvor: autorica Katarina Matić

U prikazanom grafičkom prikazu vidi se kako 30% ispitanih prima ili su primali naknadu s Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Sve nezaposlene osobe nisu prijavljene na Hrvatski zavod za zapošljavanje jer trenutno nisu u potrazi za radnim mjesto.

Prikazani grafikon (Slika 16.) analizira podatke ispitanika o načinima pronalaska radnog mjesta.

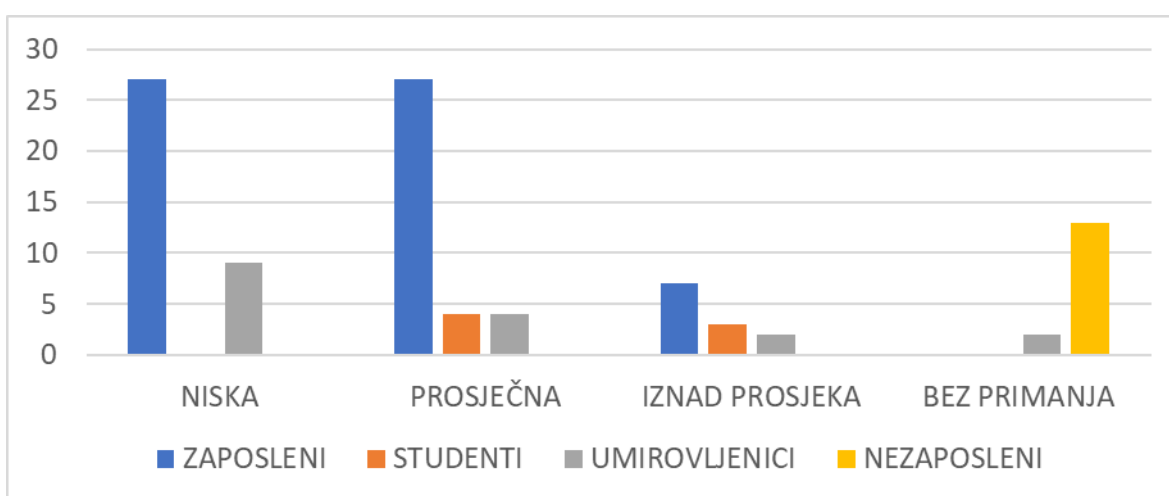

Slika 16. Statistički prikaz načina pronalaska radnog mjesta ispitanika

Izvor: autorica Katarina Matić

Od stotinu ispitanika 5% je osnovalo vlastiti posao. Najveći postotak ispitanika pronašao je posao pomoću oglasa. Hrvatski zavod za zapošljavanje pronašao je posao za 10% sudionika ankete. Većina ispitanika anketnog upitnika odbila se izjasniti na ovo pitanje.

Grafički prikaz podataka prikupljenih anketnim upitnikom. Stotinu ispitanika izjasnilo se o svom statusu primanja te kako ga oni opisuju.

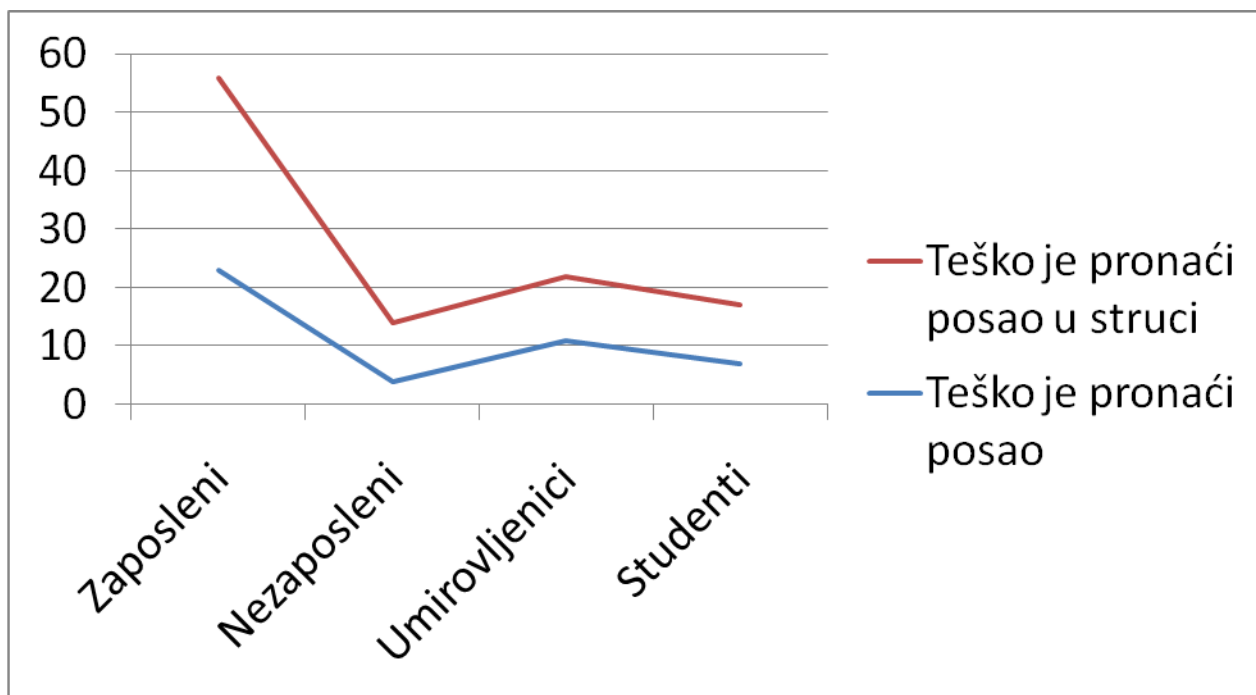

Slika17. Visina primanja ispitanika

Izvor: Autorica

Da su im plaće niske izjasnilo se 27% ispitanika koji su zaposlene osobe. Također je 27% zaposlenih ispitanika označilo svoja primanja prosječnim. Dok je tek 7% zaposlenih osoba za svoja primanja reklo da su iznad prosjeka. Studenti su svoja primanja označili kao prosječna ili iznad prosjeka. 9% umirovljenika svoje je mirovine označilo kao niske. Prosječne mirovine prima 4% ispitanika, dok iznad prosjeka mirovinu ima tek 2% ispitanika. Također 2% umirovljenih ispitanika nemaju pravo na naknadu.

U daljnjem obrađivanju podataka prikupljenih anketiranjem na uzorku od stotinu ispitanika analizirali su se podaci o pronalasku radnog mjesta. Ispitanici su se izjasnili o svom pogledu na pronalazak radnog mjesta tj. je li isto lako dostupno ili nije.

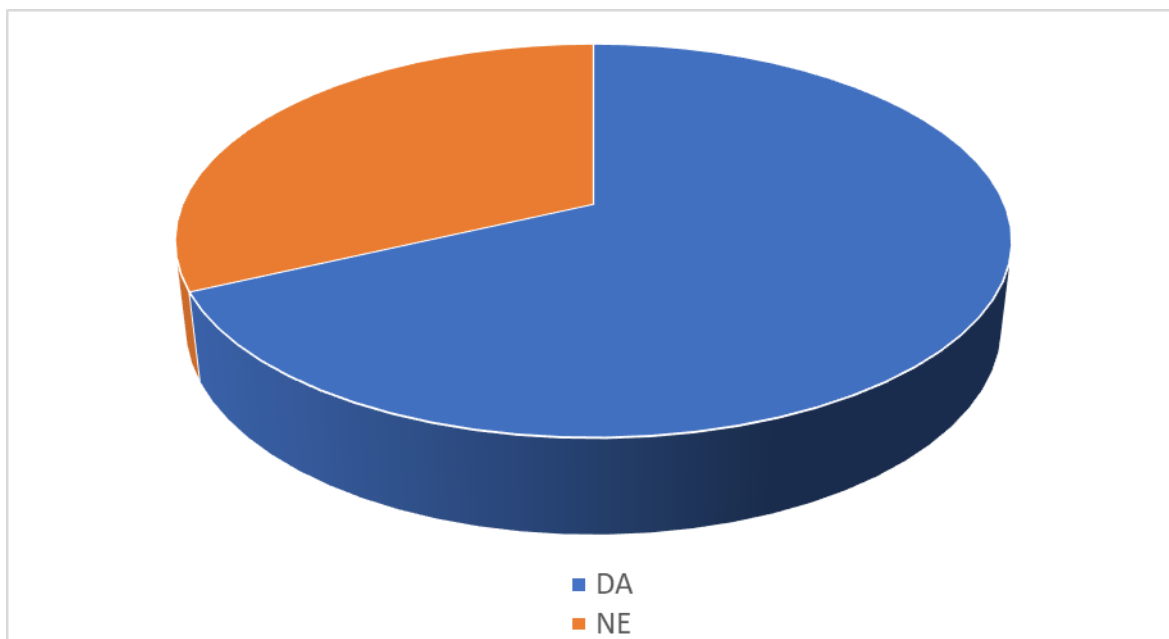

Slika 18. Grafički prikaz stajališta ispitanika o pronalasku posla

Izvor: Autorica

Na pitanje „Smatrate li da je teško pronaći posao u struci?“ većina ispitanika smatra da je teško naći posao u struci. Najviše zaposlenih osoba, većina ženskog spola, smatra da je teško pronaći posao u završenoj struci dok posao bilo kojeg tipa nije. Izjasnili su se s porukom da za radnika posla uvijek ima.

Sljedeći grafički prikaz analizira podatke prikupljene na pitanje: Smatrate li da je nezaposlenost razlog zbog kojeg mladi napuštaju Republiku Hrvatsku?“

Slika 19. Nezaposlenost – razlog napuštanja RH

Izvor: Autorica

Na pitanje “Smatrate li da je nezaposlenosti razlog zbog kojeg mladi napuštaju Republiku Hrvatsku?” od stotinu ispitanika njih 68% smatra da je nezaposlenosti razlog zbog kojeg mladi napuštaju Republiku Hrvatsku. Od stotinu ispitanika najmanje je mladih osoba koje smatra da je nezaposlenost razlog zbog kojih oni odlaze. Kao najveći razlog zbog kojeg odlaze naveli su nedostatne plaće. Naime, neto minimalna plaća za 2018. godinu u Republici Hrvatskoj iznosi 2751,84 kn.[18] Taj iznos mladoj osobi koja se želi osamostaliti je nedostatan za bilo koju njegovu životnu potrebu. Prema podacima Ministarstva rada i socijalne skrbi, u 2016. godine minimalnu plaću je primalo 76 400 radnika, a riječ je uglavnom o zaposlenim u radno intenzivnim djelatnostima.[19]

ZAKLJUČAK

U ovom radu obradili smo temu nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj.

Do problema nezaposlenosti može doći zbog više faktora. Mogu biti socijalne poteškoće unutar gospodarskog sustava kao i neravnoteža ponude i potražnje rada na pojedinim dijelovima tržišta rada.

Niska zaposlenost ne predstavlja državi veći problem. I najrazvijenije zemlje u svakom trenutku imaju određeni broj radno sposobnih osoba koje nisu zaposlene. Međutim, kada ta stopa pređe neku granicu i kada iz godine u godinu i dalje ostaje visoka, ona postaje veliki problem, pogotovo zato što je visoka stopa nezaposlenosti obično simptom drugih problema u gospodarstvu a i u privatnom životu pojedinca. U radu su se naglasili utjecaju nezaposlenosti na osobu i koje posljedice proizvodi. Izbor ove teme proizlazi iz njene aktualnosti, Republika Hrvatska danas je u situaciji u kojoj je ova tema od životnog značaja. Zbog nezaposlenosti tolikog broja radno sposobnih osoba država svaki dan gubi na dobrima i uslugama koje bi mogla ostvariti, a same nezaposlene osobe ostaju bez izvora sredstava za život.

Problem nezaposlenosti trebao bi se ozbiljno shvatiti te hitno početi rješavati. U sezoni 2018. Republika Hrvatska je u isto vrijeme imala veliku nezaposlenost i veliki manjak radne snage. To se događa zbog toga što obrazovanje ne prati napredak i potražnju tržišta rada. Potrebno je uložiti sredstva i znanje u reformiranje obrazovanja, te prekvalificirati radnu snagu.

Smanjenjem stope nezaposlenosti dolazi se do najbržih i najučinkovitijih rješenja zato što se povećanjem zaposlenosti stanovništva, rješavaju ekonomski, politički i socijalni problemi na unutarnjim i međunarodnim relacijama

LITERATURA

- [1] Čavrak, V.: Gospodarstvo Hrvatske, Zagreb,2011. (str 136)
- [2] Eurostat (<https://ec.europa.eu>)
- [3] Fryer, D & Payne, R (1986) Being unemployed: A review of the literature on the psychological experience of unemployment. In C.L. Cooper & I. robertson (Eds.), International Review of Industrial and Organization Psychology (pp.235-278).
- [4] Hussmans i dr.,1990.: 97-101
- [5] http://www.hzz.hr/UserDocsImages/stat_bilten_04_2018.pdf
- [6] <https://www.dzs.hr/>
- [7] Ilišin V. i Radin F. “Mladi uoči trećeg milinija” , Institut za društvena istraživanja, Zagreb,2003.
- [8] Kemp, N.J & Mercer, A (1983). Unemployment disability and rehabilitation centres and their effects on mental helth, Journal of Occupational Psychology, 56 (11, 37-48)
- [9] Kljaić, A.: “Istraživanja problema nezaposlenosti u Hrvatskoj s mogućim prijedlogom rješenja”
- [10] Marmont, M.: “Sindrom statusa - kako društveni položaj utječe na naše zdravlje i dugovječnost” (3. poglavlje, 75 str.)
- [11] Mrnjavac, Ž. (1996) Mjerenje nezaposlenosti, Split: Ekonomski fakultet (str 25.)
- [12] Nekić, I.: “Socijalne posljedice nezaposlenosti”, Zbornik radova XII. Ljetne psihologijske škole, Silba, 2002.
- [13] “Nezaposlenost mladih- ekonomski, politički i socijalni problem s daleko sežnim posljedicama za cjelokupnu društvo “ , Stručni rad na Sveučilištu u Osijeku
- [14] Psihološki aspekti nezaposlenosti: zbornik radova XII. ljetne škole, Silba, 2002.
- [15] Vlasta, M.: “3.1. Psihološke posljedice nezaposlenosti i posredujući faktor” , Zbornik radova XII. Ljetne psihologijske škole , Silba, 2002
- [16] Šverko, I. (1996) Neke psihologijske determinante “odljeva mozgova2 u RH: diplomski rad, Zagreb, Filozofski fakultet, odsjek za psihologiju
- [17] www.hzz.hr
- [18] <http://www.eurokonzalting.com/>
- [19] <http://www.mrms.hr/>

POPIS SLIKA

Slika 1. Grafički prikaz registrirane stope nezaposlenosti u RH do srpnja 2018. godine....	13
Slika 2. Grafički prikaz stope nezaposlenosti građana RH u odnosu na građane EU.....	14
Slika 3. Grafički prikaz RH u odnosu na druge zemlje EU.....	15
Slika 4. Shematski prikaz županija RH	16
Slika 5. Podjela RH prema regijama.....	20
Slika 6. Grafički prikaz nezaposlenosti prema spolu u županijama RH.....	21
Slika 7. Struktura nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja krajem travnja 2018. godine.....	22
Slika 8. Struktura nezaposlenih žena prema razini obrazovanja.....	23
Slika 9. Grafički prikaz trajanja nezaposlenosti osoba prema obrazovanju.....	24
Slika 10. Registrirana nezaposlenost i zapošljavanje prema razini obrazovanja i spolu u travnju 2018. godine.....	25
Slika 11. Struktura nezaposlenih osoba ženskog spola prema razini obrazovanja krajem travnja 2018. godine.....	26
Slika 12. Grafički prikaz omjera osoba muškog i ženskog spola koji su sudjelovali u provedenoj anketi.....	29
Slika 13. Grafički prikaz trenutnog statusa ispitanika ankete.....	30
Slika 14. Stupanj obrazovanja građana grada Solina.....	31
Slika 15. Grafički prikaz osoba prijavljenih na HZZ-u i osoba koje primaju ili su primali naknadu od strane HZZ-a.....	32
Slika 16. Statistički prikaz načina pronalaska radnog mjesta ispitanika.....	32
Slika 17. Visina primanja ispitanika.....	33
Slika 18. Grafički prikaz stajališta ispitanika o pronalasku posla.....	34
Slika 19. Nezaposlenost – razlog napuštanja RH.....	35

POPIS TABLICA

Tablica 1. županije RH poredane prema teritorijalnoj veličini.....	17
Tablica 2. index gospodarske snage županija i njegove sastavnice u 2017. godini.	18
Tablica 3. Objašnjenje boja prema regijama.....	21
Tablica 4. Provedena anketa u gradu Solinu.....	28

POPIS KRATICA

RH – Republika Hrvatska

EU - Europska Unija

str. - stranica

itd. – i tako dalje